

Kazam

19/11/1972

26 marti

Free

بینہ ہیرا

Free

خدا کا نام 1972

خدا کا نام

خدا کا نام

خدا کا نام

خدا کا نام

Free

11/11/72

1972

Free

Free

Free

مرآت

یا خود
کوزگی

عدد

۱۸

صاحب و ناشری عبد الرشید بن عمر ابراهیمیوف

خاریط و مطبعه

قزان.

КАЗАНЬ.

Городской Пассажъ.

Лито-Типографія И. Н. Харитонова.

1903

مرآت

یا خود
کوزگی

عدد
۱۸

صاحب و ناشری عبد الرشید بن عمر ابراهیموف

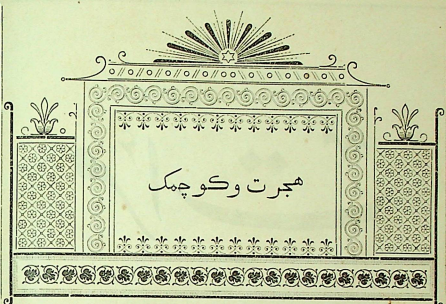
خاریطومطبعة
قزان.

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ, 13 Іюня 1903 года

КАЗАНЬ.
Городской Пассажи.
Лито-Типографія И. Н. Харитоновъ.
1903

هجرت و کوچمک

هجرت مسئله‌سی: بوندن اون سنه مقدم، بزم تاتارلار آراسنک بر چوق مناسبت سز حال لر اولب، بیگ کوب آدم لر، هر توری بالغان سوزلردن قورقب، هیچ بر ملاحظه سز هملکت لر نی ترک ایدوب، هجرت ایتمشلار ایدی. عاقبت بومیاچرلر بورادن حرکت ایدوب، ترکیه نك آناتولی طرف لرنگ، وبر چوغی نفس اسلامبولک مسکن توتمشلار ایدی. واکثری آنک مونگ سورونب، هیچ بر مقر بوله میوب، عاقبت تکرار روسیه هملکتنه عودته مجبور اولمشلاردی. بومیاچرلر نك کورکان فائده لر ی! یورت یرلرندن آیرلدی لار، خانه لرندن آیرلدی لار، فی بار دولت لرندن آیرلدی لار، ونیایت درجه ده ذلیل وحقیر اولدی لار. دنیاده کورکان فائده لر ی بواولدی، آخرته هم کوره جگری بوندن آرتق اولمایه جفی شبهه سزدر عودت لر ی ردت مثابه سنده در.

شیددی ده قریم تاتارلاری هجرتیه قیام ایتمش لر، وبونلردن کوروب سبر طرفننگدخی، بعض ساده دل مسلمان لار هجرت قصدنک بولنیورلر مش، بیچاره جاهل مسلمان لار، مقصد نهدر بلمز، مطلب نهدر بلمز، هیچ ملاحظه سز قالمقار هجرت ایدر؛ نره یه کیندکنی ونه ایچون هجرت ایتدکنی

کندسی هم بلمز؛ عاقبت پریشان اولور، خانه‌سی خراب اولور، جگرلری کباب اولور، کینه روسیه‌یه عودت ایدر؛ دنیا و آخرتی بویله کیندر. بن بومسلمان لاردن برفاچ آدمه راست کلدتم، ونه ایچون هجرت ایدیورسز؟ وزور کز نه در؟ دیو سؤال ایتدم، خصوصا قریمک چوق آدم لره صوردم، هیچ بر انسان قناعت ایلجک قدر معذرت بیان ایدن آدمه راست کلدتم؛ بعض لری خدمت عسکر به دن شکایت ایدیورلر، و بعض لری بالالار مز خدمتک دونکز ایتی آشاب، چگونکه بوله‌لار دیب، هیچ معناسز عندرلر بیان ایده‌لر.

بو کمسنه لردن بر آدم که تصادفی ایلدکمک، ایکی آرازده کوب سوزلر جریان ایدوب، عاقبت دین مسئله‌سینه قدر واردی، محله لری نه بر میسیونیر کلمش ده، قریه‌نگ ملاسینه وهم بر نیچه زور کشی ارینه: سز شویله اولونکز، بویله اولونکز، سزنگ دین نکز یالغان، پیغمبر نکز یالغانچی پیغمبر دیمش. بو کشی فی اقطاع ایدر ایچون بن هم بیک کوب سوزلر سویلادم، مهاجرت نک دنیا و آخرت فائزک و ضررندن سوزلر بولدی، هجرت حقنک بولغان حدیث لرنی اوقویه رف ترجمه ایتدم، هجرت خصوصنک چوق بیوک آدم لرنک فکر لرنی سویلادم، حتی روسیه دن حکومت طرفندن خصوصی معاونت و فرمان ایمپراطوری ایله، سیریه طرفنه کوچش آدم لرنک احوالندن هم چوق عبرتلی واقعه لرنی سویلادم، حتی شول سیریه روس مهاجر لرندن، یوزده یتیمش کیری کلدیکنی «ناؤستی غزته سنک کوستردم. بوسوزلر منی کمال دقت ایله دنکلا یه رق، هر نه که سویلادم ایسه، تصدیق ایلادی، لکن اوز فکرنک ثابت قدم اولوب، بنکاشو سوزلری سویلادی: ایتدم سزی رعایه ایدیورم، هم سزی چوق سوهرم، اسماعیل میرزا غصپر بنسکی برادرم هم، بنکا بونصیحت لری ویردی، او آدمی دخی بن چوق سوهرم، چوق حرمت ایدرم، فقط نه چاره! سز بزم حالزی بلمیورسز، اکر بزم حالزه حقیقه مطلع اولسه نکز، بزه بوسوزلری سویله میه جک اید نکز. بزم عوام ناس دایم کندی استراحتنی آرار، هر کس ده اویله در. بزم کبی فقرایه بوراده

استراحت قالمادی، اکر بنم یرمه اولسه نکر، سز دخی هجرت ایدرد نکر، برادر نه دیرسز؟ ملکتمزده نه قدر اوقافی وارایسه، هبار ادرها آغزینه کردی، مدرسه لر دیرسه نکر، چوغی قاپاندی، میر زالرمز دیرساکن، معاذالله قالب لرنی قلق لرنی تیکوشد بیدیلار، هله بزم قریم میر زالری: بتون بتون اولدی کیتدی والسلام .

بوکامقابل بو آدمه نه قدر نصیحت لرایتمدم، هیچ فائک ویرمدی، ظن ایدرم کوچدیلر، لکن چه فائک ترکیه توپراغنی دولاشب عاقبت پریشان اولب عودت ایله جک لرنک شبیه یوقدر، الله رضاسینه موفق بیورسون، انسان دینی ایچون فداء جان ایتمه لی.

﴿ امید بروننگ : ۱۲۲۵ سنه لک اسلام قبری ﴾

افریقه جنوبی ده، ترانسواله قریب، امید برونی جهت شمالی سنده، رودیزیه قطعده سی، قسم غیر مکشوفنگ، یاخود اوروپالی لر طرفندن، یقین زمان لارده کشف اولنمش بر موقع، بر اسلام قبری، انگلیز سیاهلرندن مشهور موسیو «روسل» طرفندن کشف اولنوب، قبر اوزرنده محکوک یازلمش عربی عباره لر، انگلیز لساننه ترجمه اولنمشدر. سطر اولک کلمه توحید مسطور اولب، بعده. مرحومک اسمی: (سالم بن صالح) اولدیغی وتاریخ وفاتی هجری ۹۰۰ و باقی ادعیه ک اولنمش اولدیغنی روایت بعدنده، بومم کشفیاتندن بحث ایلرک، آوروپا غزته لرنندن بعضلری، عرب لرنک اورالرده سیاحتی بیک قدیم اولب، فن وادیاته خدمت لری جهله دن مقدم اولدیغنی اثبات ایدیور. بلکه اکثر اهل انصاف، علماء عرب به استاذ الک نظر یله باقاراق دیرلرکه: کورمزمی سز! اکثر مهم فن لرنک اسم لری، الی یومنا هذا عرب لسانی اوزره در: (همیمه) علم کیمیا بحر فی در، (الغیر) الجبر والمقابل بحر فی در، وسائره پک چوقدر. شوطریقه علماء اسلامک خدمتی، هر طرفه سیاحتی و پک چوق کشفیاتی، آثار عتیقه اصحابی عندنگه مثبت در. بونی کیمسه ده انکار ایتمز. علماء عرب: (سیروا فی الارض) نص جلیلی حکمتنی تقدیر ایتمش لردر.

بزه بوا سلام فبرى وقع سنى: ترويسكى بشىچى محل سنك خلفه، محمد صابر افندى حسنق جنابلرى، آهنگ غزته سندن نقلا يازارق، آخرنده ديركه: بز شيمديكى مسلمان لار، آوروپا كشفياتنى تصديق ده تردد ايدىيورز، اكثر اختراعاتى سحر و جنگه نسبت بيره مز. الله تعالى نك ويرمش اولديغى استعداد فطر به مزى معطل براقوب، خزائن ارضدن غافل بولنه مز، نفسمه ظلم و جنابت دكلمى؟ مذكور سياحنك ۱۲۲۵ سنه لك مزارى كشف ايتمه سى، وانكليز علماسى نك بوكبى لوه لارى ترجمه ايدرك، عالمه نشر ايتمه سى، شايان شكران دكلمى؟ بز لار ايسه كيچممش علما لرمز نك حاضر بشرمش اولدقلارى طعامى، بشقه لارينه ويردك. كند مز نه ايله دك؟ روس وطنداش لرمز: بورونقى لار نك صنعنى اكمال ايلرك، ونچه بدائع جديد لار انشا ايتمه ك لردر. بز دكل كند مز برشى اختراع ايتمه، بلكه سلف لرمز نك مخترعاتنى ضايع ايتمه ك و بوش قول خداغه توكل قيلما فده مز. انسانيت نرده قالدى؟ بز لار هر قصورى زمانه يه اسناد ايدىيورز، حال بوكه نبي محترم: «لاتسبوا الدهر» بيور مشدر. آه مسلمان لار!

﴿علم جغرافيه حقنده شعرا عرب سوزى﴾

علم رسم الارض فيه * لذة للدارسين * منه تحطيط الاراضى * ينجلي المطالبين * وسجايا كل قوم * حيث كانوا السالكين * ثم منه ما حوته * كل ارض يستبين

درس هذا العلم يغنى * عن جهاد السائحين

حسنق جناب لرينك بو اثرنى مع التشكر درج ايلرك، عربى العبارة

«ليستوك» غزته سندن ترجمه ايلرك «ثمرات الفنون» ده نشر اولنمش

بر مقاله سنى ده، بعبارته بوراده درج ايدرز:

﴿الجرائد عنوان المدينة﴾

صادفت اثناء مطالعتى فى احدى الجرائد الروسية «روسكى ليستوك»

مقالة اعصى صاحبها الجرائد التى تصدر فى الروسية على اختلاف لغاتها وتباين

مشاربها ومواضعها فاذا هى ۷۷۹ = تسع وسبعون وسبعمائة جريدة منها ۶۳۱ =

احدى وثلاثون وستمائة بلسان الدولة (الروس) و «۶۵» بلسان (له)

(بالاك) و «٤٢» بالنسوية و «١١» بالآستية و «٨» بالافرنسية و «٩» بالاليطيشيه و «٦» بالارمنية و «٥» بالكروزية و «٢» بالعبرانية .
وقد اشفع المحصى بيانه هذا بقوله: ان في البلاد الروسيه التي تحت
حماية الروسيه زهاء «١٣٠» مائة وثلاثين مليوناً من الاهالى فاذا قسمت
الجرائد المرفومه على النفوس عامه اصاب لكل «١٦٧» مائة وسبعة
وستين الفاجريده واحده. اليس هذا دليل حسى على عدم رغبة الاهلين
في قراتها والاشترارك فيها لان مقدار الجرائد ميزان استفادة الاهالى بها الا ترى الى
المانيه مع قلة النفوس فيها بالنسبة اليها تبلغ عدد انواع الجرائد فيها «٦٠٥٠»
سنة آلاف وخمسين جريده فتصيب لكل «٨٠٠٠» ثمانية آلاف نفس
جريده واحده واذا نظرت الى بعض الحكومات المتحداه الامريقانيه القيت
الجرائد هناك اكثر انتشاراً وانواعها بل كدت تتحجر من كثرة الجرائد بالنسبة الى
الدول الاوروبيه مع حداثة اهليها بالحضارة والمدنيه انتهى كلام المحرر الروسى
فيما نحن معاشر المسلمين الروسيين ما ذانقول ونحن لاجريده لنا مستقلة
بلساننا ... مليوناً من النفوس اليس هذا دليل انطماس نور المعارف بيننا
وخمود نار الاستعداد والاجتهاد وجمود حسن الانتباه من نوم الغفلة وسنة
الجيالة انظر الى ذلك المحرر الروسى كيف يتأسف ويتلطف على قلة الجرائد
بالنسبة الى الاهالى مع انه تصيب لكل «١٦٧» الفامن النفوس جريده
واحده ونحن لاجريده لنا ... مليوناً الانعتبر من المحرر المومى اليه في اسفالقوم
حالهم مثلنا فيلا ينبغى لنا ان نتعلم من الروسيين الوطنيين ونستفيد من
مساعدة الحكومه لنا ونقتبس من انوار المعارف والمدنيه في زمان عم فيه العلم
والمعارف لمن يروم وزمان ذل فيه اهل الجيل والبداهة السمان ابناء الانسان
الاتساعد الحكومه لنا لاصدار جرائد اديه وعلميه والحال ان اخص امال الحكومه
انقاذ الاهالى من شبكة الجيالة الى روضه المعارف فرب عالم عارف يساوى
الف جاهل فماذا نسترسل بالجهل والكسلان ولا تقدم الى باب الحضارة والعرفان
ام لا يوجد فينا اهل ثروة يقوم بمصارف الجرائد كلابل فينا اهل ثروة وغناء
ولكن لا نعرف اين نصرف فنذور بين القنور والتبذير وبين الافراط

والتفریط نصر ف فيما لا ينبغي ونمنع عما ينبغي اما ان لنا ان ننظر لالنا ونستعد
لمالنا فلا نحرم عن اجتناء ثمرات المعارف والمدنية في زمان فتع فيه باب التعليم
والتعلم المحرس والعميان مع مساعدة شرعنا لطلب كل علم وكسب وعدم صنم
الحكومة بالرخصة والمساعدة فينبغي لنا ان نفتنم الفرصة ونشكر النعمة كيلا
تأحق بنا النعمة فاعتبر وايا اخواني وانتبهوا يا اخواني وكونوا ابنا الوقت ولا تكونوا
اسير العطالة كمن يعيش لياكل بل كونه كمن يا كل ليعيش وقد قيل
« اذا لم يقتد بك الزمان فاقتد انت بالزمان »

ولعل فائلا يقول كيف تقول ولا جريدة لنا والحال ان فيكم جريدة
الترجمان فلنا نعم ولكن لم يعد المحصى الروسى بيا في عداد الجرائد ومع اننا
ليست مستقلة بلغتنا في جريدة اسبوعية نصفها بلسان يقرب من لسان القريم
ونصفها بلسان الروس ومضمون العبارتين واحد اصدرها صاحبها العيور
اليهام الثابت الحزم منذ عشرين سنة ولا يزال مجدداً ومجتهدا وراع نشرها غير
مكترث بما يرى امامه من العقبات يلتقط انواع درر المعارف وينشرها بين
اخوانه المسلمين ويحثهم على اقتباس نور المدنية والاستنارة بنور العلم
والمعارف فتارة بالقبض وتارة بالبسط وطورا بالتصريح وآخر بالتلويح لكن
المنتفع بيا قليل والمستفيد منها نزيير فمنهم من يحاكي الدجاجة التي قذفت
المؤلؤ التي وجدها طيريا ومنهم من يستغشى منها كاستغشاء الخفاش من
الشمس ومنهم من يرمى صاحبها بالحجر بدل الشكر ويطعن بما لا يليق بحال مسلم
ومنهم من ينفر قومه من الاتفايع بها بدعوى ان صاحبها غير متدين فيدعوا الى
حزبه ومنهم من يتعامى كبرا وعنادا ومنهم من لا يبصر جبالا ماهو (شكر سعيه)
فلا يلتفت الى الطاعنين ولا يلبث عن السعى والاجتهاد ويثبت في مسلكه
كالجبال الراسيات ويتحمل كالبحور الزاخر ويقاسى الشدائد فالحمد لله الآن
يرى ثمرة سعيها ونتيجة حرثها ومن آثار ثمرة تلك الجريدة انتشار التعليم
الاصول الصوتي وتسهيل طريق التعليم وتعميم المعارف بين القرى والامصار
واكتشافات المكاتب الجديدة واقدام الاهالي الى تأليف الرسائل الادبية الى
غير ذلك من الفوائد التي لا ينكرها الا جاهل او معاند فشكر الله سعي صاحبها

وزاده شرفا و لجریدتیا انتشارا و قبولاً و متع الاخوان بدوام خدمته الثمينة
وانقذنا من ميامه الجبل والغفلة وهدانا الى ساحة العلم والعرفان وجعل مستقبلنا
خيرا من امسنا وغدنا من يومنا آمين .

وانا الفقير محمد صابر الحسنى بن محمد جان الباقي .

محمد صابر افندى جنابلرينك بومقاله سى ، غایت كوزل ياز ماشدر
بر تاتار بالاسى بوقدر عربى بلورسه ، چوق دكلدر ؛ هرتاتاره بويله سعى
وغيرت ايتمك لاز مدر . بوذات محترم طرفندن بوكين منبه آثاركلورسه ،
بزم مرآت صحيفه لرى هر دائم آچقدر . مولا بوكينى كنج لرى زياده
ايلسون ! بو مقاله نك ترجمه سنى كيلاجك مرآت لردن برنده درج
ايدرز ، شيمديك اصل عباره سندن بر حرفنى تبديل ايتمايه رك ، اولديغى
كبي درج ايتمكى مناسب كوردك . ايشانلق بويله اولهلى !

﴿ دخى بر خطبه ﴾

الحمد لله الحمد لله الحمد لله العلى المرتفع عن كل شبيهه وخریب * العليم
المطلع عن كل بعيد وقریب * شديد العقاب سريع الحساب ليوم الازاه *
احمه سبحانه وتعالى واشكره * واتوب اليه جل وعلا واستغفره * واسئله
المطفى فيما قدره وقضاه * واشهدان لا اله الا الله وهده لا شريك له * واشهدان
سيدنا محمدا عبده ورسوله * صلى الله عليه وعلى آله واصحابه السادات الهداه *
اما بعد فيا ايها الناس ! اتقوا الله تعالى وتدبروا المواعظ والنصائح *
وتذكروا عواقب الامور بالاجتناب من كل الفصائح * لعل وعسى ان
يكون لكم من سكرة الغفلة انتباه * اما ترون ان الاعداء قد حرسست بيننا
بذور الاختلاف * ونحن لا نعرف كيف يمكن لنا الائتلاف * اما تعتبرون
احوال من اتبع هواه * فاستمد وارحكم الله فى محافظة الاتفاق ودعوا التنافر

وَالنَّفَاقِ * وَلَا تَغْمِضُوا عَن كَيْدِ الْإِعَادَى عَيْنَا وَتَجَانِبُوا الْأَنْشِقَاقَ * وَتَوَاصُوا
بَيْنَكُمْ بِالْإِعْتِمَادِ بِحَبْلِ اللَّهِ * فَاسْتَعِينُوا رَحِمَكَ اللَّهُ لِمَا أَمَّاكُمْ وَمَا نَسْتَقْبِلُونَ *
وَتَوَبُّوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ * وَانْقُوا يَوْمَ
تَرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ *

فقد ورد في الخبر * عن النبي الصادق الأبر * صاحب القبر الأعظم
صلى الله عليه وسلم أنه قال : المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضا *
جعلني الله وإياكم من المنعم بالتوفيق والرضوان واعتق رقابنا أجمعين
من النيران ان احسن الكلام وابلغ النظام كلام الله الملك العليم العلام
ان الله سبحانه وتعالى يقول على لسان النبي الصادق الرسول وبقوله يتبدى
فاذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا لعلكم ترحمون اعوذ بالله آه واعتصموا
بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ
بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا * بَارِكْ اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ فِي الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ
ونفعنا وإياكم بما فيه من الآيات والذكر الحكيم واستغفر الله الغفار لي ولكم
ولسائر جماعة المسلمين اجمعين انه هو الغفور الرحيم .

بوده برجمه خطبه سى اوله بلور، ايشته بزم فكرمه بناء : معتبر
حضرتلر بوكى خطبه لر ترتيب ايدوب ، غايت مختصر ، غايت مفيد ؛
جمعه نمازنده او قوجاچ ، بونتك خلاصه معناسنى ده ، عوام ناسقه سويلاسه لر ،
هر دائم فائده دن خالى اولمز .

تاريخ كتاب ارنده حضرت عمر و حضرت ابوبكر وسائر اكابر امت
رضوان الله عليهم اجمعين خطبه لر ينه نظر ايدرسه كز ، عقل لر حيرتده قالور .
عرب لرده مشهور سوزدر . السن الخطباء تحى وتميت ، زمان اولده خلفاء
عظام نك ، هر قابوسينه مخصوص خطيب لر بولنوردى . اصل امتى اصلاح ايله جك

آدملر: خطیب لر در، شونک ایچون هر ملت ده، خطبه اوز نلنده اوقنور،
یا لکز بزده، عربی خطبه لر عبادت مقامنده فالشدر، کهمه معناسنی بلماز،
نی اوقدیغنی خطیب اوزی هم بلمز، همان شول بر خطبه نی اوقی. لایسمن
ولایغنی من جوع البتة بزم بوسوزلرمزده، همیشه اسلام فردشلمز طرفندن
رد اولنه چقدر. شکسز رد اولنه چقدر. لیکن زمان کلور، بونی قبول
ایدرلر، برده شبیه سزدر.

برده وارکه خطبه یا لکز جمعه نمازنده اولمق درکار دکلدر، بلکه هر
جمعه ده وهر مجلسده اوله بلور، نکاح مجاس ارنده بیوک جمعیت لرده،
اهالی نک احوالنه مطابق، مجلس نک موضوعنه موافق، خطبه لر اوقنه بلور،
قصه قصه نصیحت لر، نطق لر، هر ملت ده متعارفدر. بونلار همه سی:
صادق آغای نک آطنی، صدیق آبیزی نک اینتی سویلاب اوترمقدن
فائده لی در بلکه ده نقل نمازدن ذکر تسبیحدن دخی فائده لی در. اعدایه
فارشی، امت ایقاپ اولنور.

﴿ هندستاندن مکتوب ﴾

سزکه عبدالرشید حضرتکه، بزکه از میان مبین سلام سنة الاسلام
صد هزار از دیل و جان.

من سز نک مرآت رساله مبراتی اوقودمک، کوب خرسندی بولدم. بو اثر
خوب رانشر کردند در میان اولاد ترک بسیار فائده بخش اولور شبیه بوخدر
امادر بلاد هند همه مسلمانان که لسان اوردو واسان فارسی سوز قیلور لر
همیشه بعض کسان تجار فائده مند اوله بلور ظن غالبکه بز امید وارز بعض
مقاله مرآت لسان فارسیکه ترجمه اولنه بلور بس توقع ایلرم بزه جز
اولندن تا که هر نه قدر نشر اولنوبدر بیز جز نندن ده نسخ ارسال ایدوب
همیشه بز لری بختیار قیلر سز بدلها حواله کردم بامر حضرت ایشان بابنکه
«کریدیت لیون» ۱۳۲۰ سنه ۱۲ ذوالحجه الله آباد

عبد عاجز میان مبین

لله الحمد بزم مرآت، هندستان الله آباد شهرنده دخی، کندسینه برر
 قارء بولدیفنی بزه تبشیر ایدیور. بز فیما بعد نشر ایده جکمز مرآت لرده،
 هندستان مسلمان لری احوالندن دخی بحث ایده رز، مولا موفق ایدرسه،
 بو صورتله مرآت، عن قریب اطراف جاوا، وحتى آفستر الباده دخی کندنه
 قارء لر بوله جفنی امید ایدیور. آلان ترکیده عربستانده و چین
 داخلنده موجوددر.

﴿ پتر بورغ مسلمان لری آراسنده مدنیت ﴾

بودن ایکی اوچ آی مقدم: یعنی سنه ماضیه تقریباً دیکابر چیسله لرنک،
 بر جنازه بی مکمل صورتده، آلائی وطنظنه لر ایله، ایرکاک خاتون، همه سی
 مزاره قدر تشییع ایدمک، مسلم و مسلمه لر دعا و جنازه حاضر اولمش لر
 ایدی. حتی بعد اداء الدعاء، میت افر بالرنندن بعض آدملر، مزارستانک
 شامپانسکی لر ایله مرحومی یاد ایتمش لر. . . . . بوسنه مارت ابتدا سنک
 بر فقیر وفات ایدوب، اون بر کون لاشه سی میدانده فالدی، نه علمالر
 ونه ده بشقه مسلمان لر طرفندن بو خصوصک، هیچ بر نوع حرکت و معاونت
 کوستر لموب، عاقبت بر فقیر آدم، صوک دفعه اوله رقی قوتنی صرف ایدوب،
 ۱۲ چی کوئنده مرحومی دفن ایلمشدر.

بودفه مارت ابتدا سنک: دخی بر جنازه اولوب، مسلم و غیر مسلم،
 ایرکاک خاتون، همه صفی پسته اولوب، هر کس کند مذهبنه موافق بر جنازه
 نمازی اوقومش لار، وبعک، جنازه نک یوزنی آچهرق، حاضرین همه سی
 بلا تفریق جنس، میتنی اوبوب تعظیم ایتمش لردر. بونکده اسمنی:
 مدنیت قویمش لاردر. علماهب آله جق لر نی فکر ایتمک ایکن، شرع شریقی
 اونونمشلار. البته بونک ایچون دخی مرآت صاحبی تعیب اولنور.
 شریعت کمه لازم، عادتق ایفا ایتمه لی دیرلر، ایشان لرنک وظیفه سی: استر
 مجوسی استر کیم اولورسه اولسون، عوام عادتنی ایفا ایتمکدر، مرآت نکک

وظیفه‌سی: بوکبی علمای کندی لرینه کوستر مکر، هر ایکسی وار اولسون دیه لم نه چاره. بزم علمامز فکری و جمیع همتی بر کنه مرکز صرف ایدیور، بو فکری بن هر نه قدر بزم علمامز دیه تخصیص ایدیور سامده، عموما رجال روحانی طبیعتی دیمک، دها مناسبدر، زیرا هر ملنک رجال روحانی لری، استیلاب منافع شخصیه بابندن، بری آخردن کوب تفریق اولنه مز . . . . . خصوصاخرستیان پوپ لاری، آنچه ایچون هر زالتی قبول ایدر لر. پتر بور ملالرینه ده، طبیعی سرایت ایک بلور.

﴿﴾ غایت مکمل بر اثر ﴿﴾

کولتسی طاهروف جناب لرینک اثر قلمی اولان «اظهار الحق» نام رساله بودفعه بار اغانسکی مطبعه سنک طبع ونشر اولمشدر بو کتاب غایت مهم وغایت مفید بر اثر اولب الی یومنا هدا نظیری لسانمزده کورلماش بر شایان مطالعه اثردر بویله بر اثرک نشرینه موفقیت لر نندن طولای طاهروف جناب لری تبریک ایدرک کنج طالبه لمزده مطالعه سنی توصیه ایدرز مولا بوکبی اصحاب قلمی بوکبی اصحاب همتی زیاده ایدوب هر دایم ملت مزه منفعت لری تیسیر ایلسون.

عبدالرشید

﴿﴾ اصلاحات عمومی ﴿﴾

بزنگ مسلمان قرن دشلرمز، هر زمان مرآتی تعیب ایدرک، صاحبنه طعن ایدیور لر، دیرلرکه: صاحب مرآت عموما تاتارلرک عیبینی کشف ایدیور، همه نقصان لری و قباحت لری عالمه کوستر بیور، و امثالی مناسبت سز سوزلر یاز بیور، والی غیر ذلک، مرآته انواع قباحت اسناد اولنیور. بو حقیقتمی؟ موازنه ایکلم! مرآت صاحبی دیرکه: هر ملکته وهر ملت ده، کیچه وکوندز، افکار ترقی وندابیر تقدم، کونا کون نشویق اولنمقده در. حالبوکه بو ملت غریبه، بزنگ نظر مزده ترقی نهایتی بولمش، هیچ نقصان لری

یوق کبی. اما محرر لری همیشه نقصانندن بحث ایدیورلر، و جمیع نقصان لرنی کورستیورلر، فرانسه محرر لرنندن بری عن قریب «روو دو روو» رساله سنک، فرانسوزلرده فشیاتنک تزیایدایتمه سند نطولای، نسل که نه قدر ضرر کلدیکنی، استانتستیکه لرن برلن کورستهرک، بوندن مالیه که، نه قدر ضرر اولدیغنی کورسته در و فرانسوزلارنک (آلژیبره) الجزیره ده توندقلاری پالیتیقه نك نقصانندن بحث اینرک، دیرکه: آلژیبره آباق باصدیغمز زمان، اطرفنی بردن همه سنی اوزمز که فاراتقان بولساق، بوکون تکمیل الجزیره بزم اولوب، سنه ده بوقدر ملیون واردات اولوردی. شیمدی آز آز آلیبورز، مصارف همیشه آرته، واردات اول قدر دکل. اهالی همیشه وحشتک فاللا، بوندن نه قدر ضرر اوله، دیرکه، فرانسوزلرنک تدبیرسزلکنی پک چوق تعداد ایدیور.....

شرپی، چای، نوتون باندیرولالاری، کلینلی واردات ویریور، همه سنی برم برم تعداد ایدرکه ممکن دکل، شولای بولسه ده روس محرر لری همیشه نقصان وکیه پیلکدن بحث ایدیورلر، مرام و مقصودلری ترقی و تقدمه تشویق اینمککدر.

یالکز ترکلرده ترقی تعداد اولنور؛ هرکون غزته لرده بازارلار، سایه شاهانه ده بوقدر یوز چوقه تلقیح جدری اولدی، سایه شاهانه ده بوقدر میدال توزیع اولندی، سایه شاهانه ده شویله اولدی بویله اولدی، بوضورتله تمدح ایتمک: بوملتی اغفال اینرک، هلمکتی هلاکته توشرمکدن بشقه بر فائک ویرمز؛ بوکون بر خانه اداره سندن عاجز بر آدم: بر ملیون آباروت یا صادم، یوز بنک فائک ایتمد دیه کندی عائله سی ایچنده سویلارسه، البته هیچ فائک ملاحظه اولنه مز، بلکه عائله سنی اغفال ایدر، عائله سی حقیقت ظن ایدرده عاقبت پریشان لقی لارینه سبب اولور.

ایشته بزمده توتدیغمز مسلک بومسلکدر: اول باؤل نقصاناتمزی

کوره لم، شو نقصان لرمزنی اصلاحه چالشه لم، صوکره ترقی چاره سنی تدبیره
 باشلار ز. بزده ترقی چاره سنی فکر ایله باشلاغان آدم لار واردر، لکن
 تدبیر لرمزده، مدبر لرمزنگ قصوری بیک کوبدر، آرزغنه ترقی فکر نده
 بولغان لرمز: ترقی ترقی ترقی دیهرک سویلابدر، اما اوزی شول یولک دکل،
 ترقی دن بیک یراق، اکثر مزده ظن ایلمز، ترقی دیمک: تماکی تارتمق،
 صره ایچمک، آراق ایچمک، وسای اوسترمک وامثالی مناسبت سزنگ لار دیب
 ایشته مرآت بو حال لری ده کوستر بیور، زیرا بو حال لرمز اینک بیوک
 بر نقصان ندر، اینک بیوک بر قباحتدر. اکثر کنج لرمز و بلکه ده فارتلارمز
 برابر، بو کی مناسبت سز یوللاره پاره صرف ای دی بیور ز، اما مناسب موقعه،
 بر تین بیرمایمز. میخانه کارخانه به صرف ایچکمز آچهنی، بر فقیر آدمه
 ویرسک، اول فقیرنگ خاطر ی حوش اولور، بوندن نیچه نیچه عبرت لار،
 ونیچه نیچه فائل لار اولور، اشته بزده اول باؤل لازم اولان: هر قایومز اوز
 اوزمزی اصلاحه چالشق در، اول باؤل اوز نقصان تمزی کوره لم، اکر بز
 اول کندمزی اصلاح ایدرسک، صوکره عالمه دخی سوزمز کیچر، هر کیه که
 سویلارسک، سوزمزی قبول ایدر، بو صورتله سعی وغیرت ایدن تیز زمان
 مقصوده یتار. ای برادر لر! کل کز! بر اتفاق ایله اصلاحاته، بو صورتله
 اجتیهاد ایله لم: بای لارمز، آرزوق حاللی آدم ارمز، هر قایوسنی اوز حالته
 کوره پاره صرف ایلاسون، علما لرمز وعظ نصیحت سویلاسون، کنج لرمز
 کوزل کوزل تعلیم وتدریس ایله اشتغال ایتمسون، بعک ترقی اوز اوزینه
 کلور. هر کسه معلوم در که: مدنیت هر دایم، وهر ملت که اول نچار
 طرفندن کره باشلار، بزده هم شول نچار طرفی باشلانمشدر: ایشته
 بزم ایچون برنجی در جده شیمدی بونی دفع ایتمک لازمدر. والا عن
 قریب محو اولب کیدرز زنهار بو حالدن غافل اولمایه لم! بر برمزی
 نصیحت ایده لم! شرعا ممنوع! وعقلا مذموم بولغان حال لردن

اجتناب ایده‌لم ! تعاون ! تناصر ! تعاضد ! طریق لرنی اوز مزکه بول
باشچی ورهبر ایده‌لم ، بوصولته مقصود بولغان منزلکه یتهم لم ، انشالله سعی
و غیرت ایدرسک ، هر نوع خیره نائل اولورز . مدرسه لرمز و مکتب لرمز ،
بزنک برچی درجه ده کوز توتقان موقع فلاحمزد ، بونلرنک اصلاحی ایچون
غیرت ایتمک ، هر قابومزغه لازمدر ، اولاد لرمزی تر بیه ایتمک ، استقبالمزی
تامین ایتمک دیه کدر ! مدرسه لرمزی اعمار ایتمک ملت مزه حیات
باغشلامق دیه کدر !

ایشته بزم فکرمزه بناء ، بدایت اصلاحات بورادن باشلانر ! هر شیده
تدبیر تدبیر و موازنه و ملاحظه و اعتبار لازمدر ، مولا جهله مزنگ بصیرت
کوز لرمزی آچوب ، حال لرمزی عموماً اصلاح ایلسون آخری وار .

﴿ ۱ ﴾ نکاح و قزنی کیاوکه بیرمک ﴿ ۲ ﴾

هر کیم ننگ بالاسی : چکر پارچه سی دیه کدر ، کیراک ایر بالاسی ،
و کیراک فز بالاسی همه سی ، آنا آنا کوزنده برابر اولمق لازمدر . بزنک
نانا رده قزنی کیاوکه بیرمک مسئله سی ، اولدن دخی بیک بخش دکل ایدی ،
بوندن صونکره دخی یلدن یلغه مشکل که فاله در ، بزده بر آدم قزنی کیاوکه
بیرمک ایچون ، شیمدی به قدر هیچ برز مانده ، قزنگ منفعتنی ، و قزنگ
کیلاچکده نیچوک عمر ایده جکنی ، و کیاو برلین فز آراسنده ، طبعاً مناسبت
و محبت اولب اولمایه جفی ، و بوایکی کنج آدم لرنک اجتماعندن ، کیلاچکده
حاصل اوله جق منفعت و مضرت هیچ ملاحظه اولتمز ایدی . بلکه حال بیک آز
ملاحظه اولنیور ، بر آدم ننگ قزنی بلاغته ایر ورسه ، آتالری شول قزنی
کیاوکه بیرکانده ، آلا تورغان آچه سنی ، و قودا قوداغی لر آراسنده ،
طوی زماننده آلوب بیرله تورغان (بیرنه) بولاک لرنی ، طوی راصحوطی ،
بلمام نه راصحوطی ؟ دیب آلا تورغان آچه لرنی ، فکر ایدر لردی ، بو حال
عوام ناس و قریه اهالی لری آراسنده ، بیکرا کده شایع در . یاقز بیچاره ،

نیندای آدمکه کیاوکه بارانورغاننی هم بلمیدر، کیاونی توشنده هم کورکانی
یوق، آنا آناسی بیرکاج باره، بوسبیدن کوب آدملرنک، عزیز بالالاری
ضایع بوله، صونکره اوکنه لر، لکن فائده سی بولمایدر، بالا عمر بوینه زار
زار آغلابه رق، عاقبت چچونکه اولیبور .

برده وارکه (مدنیت) **цивилизация** میداننده بولغان کمسنه لرنک
فز لرنی کیاوکه بیرمک لری، یاخود بالالرنی اویلاندرمک لری. بوکشی لر
ایر بالالرنی اویلاندرمک ایچون، مطلقا آچقه لی قز ایزلی لر، حتی بولار
قز نک آناسی برلن، عادانا صاودالشه لر، نی قدر پریدانه بیره سن؟
دیهرک اول بر مقاوله یاصیلر. قز آناسی آهمق؛ الی منک تنکه که کیاو
صانوب آلا، اما قز نک استراحتی همیشه ملحوظ دکل، بلکه بالعکس، قزنی
اوز آچقه سی برلن تری تری اوتقه صاله. بیچاره قز، کیاونک تویمه سینه
آلدانه، یالتراوقلی تویمه، بیچاره آنا، فلان آدمکه فودا بولدم دیب شادلانه،
عاقبت بو حال اسفی اشتمالده بیک شایعدر. کمسه ده انکار ایده مز .

بومدنیت فکرنده بولغان آدملر، فز لرنی کیاوکه بیرکانده، اکثری
قز نک اوز اختیارنه قویه، قز بیچاره باشلر آراسنده یوری، بوکون بر
استودینت برلن، ایرته که بر افسار برلن، او بر کونده، بر کوپیچ بالاسی
برلن. شولای یوری نورغاچ، فایسی کاؤلیر، آرتغراق اوحاژ بویت ایده
قز البته برکون شوونکا میل ایده، شوونکا کیاوکه چیغا. آنا آناسی مناسب
کورسه کورماسه ده، برسوز اینمای، عاقبت بونلرده دخی پریشانلق
اولب، قز خراب اوله. زیرا، یاش قز، استقبالنی هیچ فکر ایده میور
یالغز بر ظاهر حالکه قاراب قبول ایده .

برده فقیر آدم : فز لرنی مدنیت فاعده سینه موافق تریبه ایدرسه
بوده بر بلاد. قز غایت کوزل جهله، ومکتب لری ده اکمال اینتمش،
لکن آچقه یوق؛ استودینت لر، افسرلر، هرته قدر اویناسه لر کولسه لرده

نكاهلانىق احتمالى يوق، زيراقز نك آچمىسى يوق. باى مدنيتى بولمغان
 تانارغه، بوقز بارمى، فقير آدمكه هيچده بارمى، بس بويچاره قز، عاقبت
 نه اولور؟ يارارله كوزل كوزل ناموس ايله ياشارسه بيك يىشى، اماهر كيم
 اوليا بولورغه مكن دكل، نفس ديكان نرسه بار. مونه بو قز لرنى،
 بر قابهده قويارغه اورون يوق، ايشته آنا آلارنك بالاغه مرحمت لرى،
 بو حال لرى موازنه وملاحظه ايتمك ايله اولور. والا آنا آنا، دنيا وآخرت
 مسؤل اولور. ايشته ظن ايدرم: بزم تانارلرده الى بومنا هذا، بو حال لر
 ملاحظه ومذاكره اولنه ميور، بويك ميم بر مسؤلدر.

بن كندم بو خصوصه، فقير آدملر كه اوز فكرمى سويلاي بلورم،
 بالالرنك استقبالىنى تأمين ايتمك ايچون: هم بالانى اوفوتوق لازم، وهم ده
 بالاغه آغر آغر خدمت لر اوكرتمك لازم. قز بالاسى اوفومق يازمق
 بلسون، بونك اوزرينه هر تورلى قول ايشلرى هم اوكرانسون، يمك
 ياپمق، صغر صاغمق، كير يوماق، نيكون تيكهك كى ايشلرنى هم بلسون
 بختى بولب، باى ودولتلى عمر ايتسه آق قول بولب اوتورور، اوتوغان
 برده اوزى بلر كه هر ايشنى خدمتچى لركه قوشار، وهم خدمتچى لرنك نى قدر
 كيمچيلك لرى بولسه همه سنى بلور، اكر فقيرلك كه توشب قالسه اوزى
 خدمت ايدر، عائل سنى اوزى تريبه ايدر، آشنى اوزى پشورور،
 كيومنى اوزى تيكار، هر خدمتنى اوزى قيلور هيچ بر وقت محتاج اولمز،
 فقير آدمكه كياو كه بارسه ده عارلانمز.

بو طريقه هر كس اولاد لرينك احوالنى فكر ايتمك واستقبالىنى تأمين
 ايتمك لازمدر. آنا آنا وظيفه سى: بونك چاره سنى وتديرنى قيلمقدر
 بو خصوصه دخى اوزون اوزون ملاحظه لر مكن ايسه ده كوچك رساله م نك
 مساعده سى بوقدر شول سببدان يالكز بابالره اغطار ايدىيورز.

﴿ رسم خط و علامات خطوط ﴾

رسم خط قاعده مخصوصه ایل، مضبوط بولغان بر لسانده بیک لاز مدر اما
هنوز قاعده مخصوصه به کامل کرماش بر لسان ایچون اول قدر بیک مهم
دکدر مع مافیه ممکن قدر رسم خط لرنی اصلاح ایتمکده لاز مدر فقط بن کندم
شیمد بیک هیچ اعتبار ایتمیورم مقصدم غلط و صحیح هر ایکسنی کوستر مکدر
مثلا بزده بار یاخود وارو بالکز = بالغز و ایچون = اوچون. صانکر او
کافی یاخودده صاغر کافی ترکدرده ک بزده نک و بعضاده ننگ یاز لر بونلردن
قنغسی صحیح قنغسی غلط بونی تفریق لاز مدر و بوکمی دخی چوق شیلر
واردر حتی بعض لرنی بز نک عوام تفریق ایده سیور لکن کنایه برلن اورننه
قاراب چاما برلن بله در کورستمک = کوستر مک و امثالی بیک کو بدر لکن بن
نه زمان قاعده برلن بازارغه باشلار سام روسلرده بر عمومی قاعده واردر شونی
قبول ایدرم : « نه ایشتارسنک شونی یاز » دیرلر کنج معلم لر تعلیم
صیان اثناسنده بونی هم در خاطر ایتمه لی .

﴿ مرآت ﴾

بوندن صوکره بغری یانق بر تانار چوجفی مکتوبی نشر اولنه چقدر
برده تاریخ محمدی خلاصه سی درج اولنور ، روسیه بیوک محرر لرندن
بعض لری نک ترجمه حال لری ، و بعض روس غزنه لرندن ادبیانه عائد
شیلر ترجمه اولنه چقدر . کل آت قریب .

اعلان مرآت

مرآت هر نه قدر نیز نیز چیهما سه ده فرق سکر نسخه ویره چکنی و عکایدر .

﴿ مرآت نك صائله جق موقع لری : ﴾

ترویسکی ده : خدمت اداره سی .

قز انده پچان بازارنده علی الاصغر کمال الدینف مغازه سنده .

اورنبورغده فاتح کریموف مطبعه سی اداره سنده .

اوصا (پیرمی ولایتی) منصوروف اولادی طرفندن نشر اولنور .

پتروپاولده آق ملا ولایتی ملا نیاز سلیمانوف مغازه سنده .

چیلابی ده (اورنبور ولایتی) ابراهیم علییف جنابلری .

اوفاده عالمجان بارودی و شرکاسی مغازه سنده .

اومسکی ذاکر افندی ایشمه دوف .

سیمی پالاتینسکی ده امام فدا احمد عبدالرزاقف .

تمانده امام ابراهیم بوروندوکوف .

یکاترینبورغ آغافوروفلر مغازه سنده .

مسقوه حبیب الله آقبولاتف کیتینده .

بغچه سرای علی تارپی مغازه سنده .

اصل مرکز اداره سی نفس پتر سبورغ ژوکوؤسکی اورامده

خانه نومروسی « ۷ » ابراهیموف .

آدریس :

С.-ПЕТЕРБУРГЪ.

Жуковская улица, домъ № 7-й,

ИБРАГИМОВУ.

